

4. 1. ΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Μετά την Άλωση από τους Σταυροφόρους δημιουργήθηκαν στο χώρο της Βυζαντινής αυτοκρατορίας μια σειρά ελληνικών και λατινικών κρατών

Οι Βενετοί πήραν τα νησιά, ίδρυσαν αποικίες σε όλα τα παράλια και εξασφάλισαν παραχωρήσεις που της εξασφάλιζαν την αποκλειστικότητα όλου του εμπορίου της Ανατολής

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ:

- **Αυτοκρατορία Κωνσταντινούπολης :**
  - ✓ αυτοκράτορας ο κόμης *Βαλδουίνος της Φλάνδρας* (τον οποίο επέβαλε ο Βενετός δόγης Ερρίκος Δάνδολος)
- **Βασίλειο Θεσσαλονίκης :**
  - ✓ ηγεμόνας *Βονιφάτιος Μομφερατικός* (άμεσος υποτελής του Βαλδουίνου)
  - ✓ Ο ίδιος ιδρύει το 1204 δυο υποτελή κρατίδια:
    - **Δουκάτο Αθήνας**
      - ✓ Αττική, Βοιωτία, Μεγαρίδα και –αργότερα- Αργολίδα):
      - ✓ για 70 χρόνια κυριαρχούν οι *Καταλανοί* με πρωτεύουσα τη **Θήβα**.
      - ✓ Στη συνέχεια την εξουσία παίρνουν οι Βενετοί *Μαγιόλι*
    - **Πριγκηπάτο Αχαΐας:**
      - ✓ διοικητές *Βιλλεαρδουίνοι*: ισχυρή φεουδαρχική οργάνωση, δυτικός τρόπος ζωής
        - Η Μεθώνη και η Κορώνη παραχωρούνται στη Βενετία
        - Αποσπώνται (από τον Μιχαήλ Παλαιολόγο – μετά τη μάχη στην Πελαγονία, 1259)– τα κάστρα του *Μυστρά*, της *Μάνης*, της *Μονεμβασίας* και το κάστρο *Γεράκι* → πυρήνας του ελληνικού κρατιδίου του **δεσποτάτου του Μορέως** : ο δεσπότης Θεόδωρος Α' Παλαιολόγος ενίσχυσε σε σημαντικό βαθμό τη βυζαντινή εξουσία μαχόμενος εναντίον των λατινικών κρατιδίων και της τοπικής αριστοκρατίας → μέχρι το 1432 οι περισσότερες λατινικές κτήσεις είχαν επανακτηθεί από Έλληνες

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΦΡΑΓΚΟΙ

Η σχετική ομοιότητα του θεσμού της Πρόνοιας και της φεουδαρχίας διευκόλυνε την επιβολή της λατινικής κυριαρχίας.

Οι Πρόνοιαριοι υποτάσσονταν, όταν εξασφάλιζαν την κατοχή των κτημάτων τους

Ο πληθυσμός αντιστάθηκε στους Φράγκους, κυρίως εξαιτίας των δογματικών διαφορών

Πολλοί ευγενείς κατέφυγαν σε ελεύθερες περιοχές, όπου με τη συνδρομή των ντόπιων οργάνωσαν νέα κράτη → πόλος συσπείρωσης των δυνάμεων που αγωνίστηκαν για την αποκατάσταση της αυτοκρατορίας

ΑΣΚΗΣΗ

Αφού μελετήσετε τα παρακάτω αποσπάσματα να περιγράψετε τις σχέσεις των ελληνικών πληθυσμών των λατινοκρατούμενων περιοχών με τους Λατίνους κατακτητές.

I.

« Οι κατώτερες τάξεις της φεουδαλικής κοινωνίας ήταν συγκροτημένες σχεδόν ολοκληρωτικά από Έλληνες, γιατί από το ένα μέρος ο αριθμός των Φράγκων στρατιωτών και των ακολούθων που μπήκαν στην Αχαΐα τον καιρό της κατάκτησης δεν ήταν μεγάλος και από το άλλο , γιατί οι «Έλληνες τιμαριούχοι» [...] αποτελούσαν μικρή τάξη, συγκρινόμενοι με τους συμπατριώτες τους. Οι Έλληνες άρχοντες της Ηλίδας και της Αρκαδίας [...] είχαν κάνει ειδικές συμφωνίες με τον Σαμπλίτ που τους επέτρεψαν να διατηρήσουν τα παλιά τους προνόμια, τις κτήσεις και τους δουλοπάροικους τους.[...] Ωστόσο το μεγαλύτερο μέρος του λαού ζούσε και πέθαινε σε συνθήκες δουλοπαροικίας.»

William Miller, *Η Φραγκοκρατία στην Ελλάδα. 1204 – 1261*, μτφρ. Αγγελου Φουριώτη, β' έκδοση, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997, σελ.100.

II.

«Η διοίκηση των κατακτημένων χωρών, που καταργούσε κάθε τοπική αυτονομία, ακόμα και την εκκλησιαστική, κι η συστηματική εκμετάλλευση της χώρας δυνάμωναν τα μίσση ανάμεσα σε Λατίνους και Έλληνες και διευκόλυναν τις τουρκικές κατακτήσεις. Μόνο η ρεαλιστική Βενετία ήξερε να προσαρμόζει τη διοίκησή της στις τοπικές ιδιορρυθμίες. Έτσι δεν κατάργησε τις ορθόδοξες επισκοπές στην Πελοπόννησο, επέτρεψε την αποκατάσταση των επισκόπων της Κεφαλονιάς και των Κυθήρων κι έκλεισε τις ανατολικές της κτήσεις στην Ιερή Εξέταση, στους Ιησουίτες και στην Εταιρεία «*De propaganda fide*». Η Βενετία συγκέντρωνε τις προσπάθειές της στην τήρηση της εσωτερικής τάξης, στην εξωτερική άμυνα και στην οικονομική εκμετάλλευση της αυτοκρατορίας της»

Νίκος Σβορώνος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, Θεμέλιο, Αθήνα 1994, σ. 35

III

«Στα Σάλωνα ζούσε ένας Φράγκος αυθέντης με το παρωνύμι Κόντος, πολύ κακός άνθρωπος, κλέφτης, άρπαγας και κακότροπος. Και ξεγύμνωνε και έδερνε και βασάνιζε με αγγαρείες και ταλαιπωρίες τους Σαλωνίτες. Τελευταία μαθαίνοντας πως ο δεσπότης Σαλώνων Σεραφείμ είχε πολλά πλούτη και μια ωραιότατη ανεψιά, αποφάσισε να πάρει την κόρη στο παλάτι του αρπάζοντας και τα πλούτη του Σεραφείμ. Ο δεσπότης μαθαίνοντας το άρπαγμα της ανεψιάς του σήκωσε με λόγους τους Σαλωνίτες εναντίον του τυράννου και έγραψε στους Τούρκους να έρθουν να τους παραδώσουν τα Σάλωνα λέγοντας καλύτερα να δουλεύουμε Τούρκους παρά Φράγκους.»

Το Χρονικό του Γαλαξειδίου, Ευθύμιου Πενταγιώτη, ιερομόναχου, Αθήνα 1996,(γλωσσική προσσαρμογή), 211-212, στο <http://portobuffalo.blogspot.com>